

Dostępne komunikaty i bezpieczeństwo każdego ucznia

Nauczyciele / specjaliści · Czas warsztatu prowadzonego: 40 minut

Cel: Zaprojektować alternatywy informacyjne i organizacyjne bez profilowania uczestników.

Nie wprowadzaj do ćwiczeń diagnoz, danych medycznych ani indywidualnych nazwisk. Czas warsztatu jest rozplanowany na zadania i wymaga udziału prowadzącego. Ten materiał nie jest certyfikatem ukończenia ani opinią prawną. Przykłady są fikcyjne.

Scenariusz zajęć — 40 minut

1. **5 min** — Dostępność jest elementem bezpieczeństwa
2. **8 min** — Komunikaty wielokanałowe
3. **9 min** — Rola personelu i zastępstwa
4. **8 min** — Ćwiczenie w warunkach bezpiecznych
5. **10 min** — Przegląd i poprawa

Rezultat uczestników: Projekt komunikatu w dwóch kanałach i pięciopunktowy test dostępności.

Materiały i organizacja: konspekt, kartki, długopisy, neutralne opisy sytuacji, tablica. Ustal zasady szacunku i możliwości odstąpienia od ćwiczenia. Nie pobieraj autentycznych danych uczestników.

Dostępność jest elementem bezpieczeństwa

Procedura może być poprawna na papierze, a jednocześnie nieskuteczna, gdy część odbiorców nie rozumie komunikatu, nie słyszy alarmu, nie widzi oznaczeń lub nie może skorzystać z drogi dojścia. Zespół powinien oceniać bariery organizacyjne, językowe i technologiczne w rzeczywistym kontekście szkoły. Nie należy zakładać, że jedna forma alarmowania działa dla wszystkich.

Ćwiczenie / polecenie

Zidentyfikuj trzy bariery w fikcyjnym budynku i zaproponuj bezpieczną alternatywę bez danych osób.

Notatki prowadzącego:

Komunikaty wielokanałowe

Dostępny komunikat powinien być krótki, jednoznaczny, możliwy do odebrania kilkoma kanałami i zawierać wskazanie odpowiedzialnej osoby. Dobrze rozważyć wersje tekstowe, dźwiękowe, wizualne i język prosty; dobór metod zależy od rzeczywistych potrzeb, infrastruktury i zasad ochrony informacji. Nie wolno rozpowszechniać komunikatów sprzecznych między kanałami.

Ćwiczenie / polecenie

Przepisz długi komunikat na trzy krótkie zdania, zachowując fakty i informację o dalszej instrukcji.

Notatki prowadzącego:

Rola personelu i zastępstwa

Personel musi wiedzieć, kto weryfikuje dotarcie komunikatu, jakie są role wspierające i jak zgłosić przeszkodę. Nie oznacza to publicznego przypisywania uczniom wrażliwych kategorii. Rozwiązania organizacyjne mogą uwzględniać konsultacje z odpowiednimi osobami w bezpiecznym trybie szkoły.

Ćwiczenie / polecenie

Stwórz na kartce mapę dwóch kanałów alarmowania i osoby zastępującej.

Notatki prowadzącego:

Ćwiczenie w warunkach bezpiecznych

Ćwiczenia powinny być uprzednio zaplanowane, spokojne, adekwatne do wieku oraz potrzeb i wolne od drastycznych inscenizacji. Uczestnik nie powinien być przymuszany do ujawniania niepełnosprawności ani własnej historii. Ważne jest sprawdzenie, czy komunikat został zrozumiany, nie tylko wysłany.

Ćwiczenie / polecenie

W małej grupie przetestuj dwa komunikaty na fikcyjnych profilach odbioru, bez odgrywania zagrożenia.

Notatki prowadzącego:

Przegląd i poprawa

Po ćwiczeniu zapisz ograniczenia systemu, odpowiedzialność za poprawę i termin testu, przy zachowaniu minimalizacji informacji. Skuteczność należy sprawdzać z udziałem osób kompetentnych i w razie potrzeby dostosować szkolne procedury.

Ćwiczenie / polecenie

Przygotuj checklistę pięciu punktów dotyczących dostępności komunikatu.

Notatki prowadzącego:

Praca na przypadkach

STUDIUM PRZYPADKU 1

Komunikat tylko przez głośnik

Szkoła opiera wszystkie komunikaty na radiowęźle, choć część osób może nie usłyszeć nagrania.

Co zmienić?

1. Uzupełnić plan o dostępne kanały alternatywne i rolę weryfikującą
2. Uznać jeden głośnik za wystarczający w każdej sytuacji

Omówienie dla prowadzącego: Dostępność wymaga analizy rzeczywistych barier.

STUDIUM PRZYPADKU 2

Lista diagnoz

Zespół proponuje wpisać do DSS diagnozy konkretnych uczniów, aby „dopasować” działania.

Wybierz rozwiązanie:

1. Zgodzić się
2. Opisać bariery organizacyjne bez danych zdrowotnych i zastosować zatwierdzone procedury

Omówienie dla prowadzącego: DSS nie jest bazą danych medycznych.

Pytania kontrolne i klucz dla prowadzącego

1. Czy jeden kanał alarmowania zawsze wystarcza?

Możliwe odpowiedzi: Tak / Nie

Klucz: Nie. Różne potrzeby wymagają oceny dostępności.

2. Przegląd bariery powinien...

Możliwe odpowiedzi: Minimalizować dane osobowe / Gromadzić diagnozy w DSS

Klucz: Minimalizować dane osobowe. Wystarczy opis bariery organizacyjnej.

3. Komunikat powinien być...

Możliwe odpowiedzi: Jednoznaczny / Pełen domysłów

Klucz: Jednoznaczny. Jasność ogranicza chaos.

4. Ćwiczenia wśród uczniów mają być...

Możliwe odpowiedzi: Bezpieczne psychologicznie / Realistycznie drastyczne

Klucz: Bezpieczne psychologicznie. Nie wolno wywoływać niepotrzebnego stresu.

5. Po teście komunikacji należy...

Możliwe odpowiedzi: Sprawdzić zrozumienie i poprawić bariery / Uznać wysyłkę za jedyny wskaźnik

Klucz: Sprawdzić zrozumienie i poprawić bariery. Dostarczony komunikat nie musi być zrozumiany.

6. Kto zatwierdza zmiany procedury?

Możliwe odpowiedzi: Właściwa osoba w szkole / Automatyczny quiz

Klucz: Właściwa osoba w szkole. System pełni funkcję wspomagającą.

Plan zastosowania w placówce

Projekt komunikatu w dwóch kanałach i pięciopunktowy test dostępności.

Dokumentację osobową i opis rzeczywistego zdarzenia prowadzi się poza DSS w uprawnionych systemach placówki. Sprawdź aktualność procedur oraz rozdział obowiązków prawny od dobrej

praktyki.

Źródła do weryfikacji

- Poradnik bezpieczeństwa — materiały rządowe
- MEN: Wiedza moją Tarczą — materiały z 8.10.2026

Autorski materiał edukacyjny Fundacji WHITE-RED · aktualizacja redakcyjna 12.10.2026 · W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dzwoń 112. Fundacja WHITE-RED